

Lluitar per la utopia

J. A. Mendiola

La Guerra Civil Espanyola, des de *Raza* fins a *Veinticinco años de paz* havia tengut tan sols un color, el dels guanyadors. El primer intent important de mostrar el conflicte bèl·lic des de l'altre costat va ser *Canciones para después de una guerra* de Basilio Martín Patino, que, cal no oblidar-ho, fou rodada l'any 1971, i uns anys després quan la van exhibir va posar els pèls de punta a qui més qui manco. Ja han passat molts d'anys i difícilment res ens fa esgarriar, per la senzilla raó que la realitat està superant la ficció a velocitat vertiginosa, al contrari del que tantes vegades hem dit o escrit i que

quedava tan bé. Arribà Ken Loach i *Tierra y libertad* i li va guanyar per mà a Vicente Aranda. Aconseguí un èxit important, dintre i fora de la pell de brau, el que probablement propicià que Vicente Aranda tornàs al calaix dels seus somnis impossibles i tragués aquell vell guió que feia uns quants anys havia escrit amb la col·laboració de José Luis Guarner, a qui va dedicada la pel·lícula, "in memoriam".

Són les dues cares de la moneda. Gràcies a Loach pogué fer *Libertarias*, però és molt difícil veure el film d'Aranda i no pensar en el del

britànic i sobretot comparar-lo, que és el pitjor. Per aquesta circumstància ha rebut crítiques de tot color. Fernández Santos tirava pestes, Molina Foix no podia llençar més lloances. És clar que això també és positiu, entre altres coses perquè no hi ha millor publicitat que la polèmica. I l'única conclusió que se'n pot treure, és que la pel·lícula s'ha de veure. Obligatòriament, amb independència que els personatges tinguin més o menys força, les situacions siguin creïbles o no, que hi ha de tot i molt, i el conjunt es deixa veure i és capaç d'encongir el cor de l'espectador pensant en aquella gent que lluitava per la utopia. Destaca la música de José Nieto i fa vibrar les imatges d'aquests personatges entranyables que varen patir quaranta anys de temps de silenci. ■

